Usnesení Okresního soudu v Českému Krumlově ze dne 8. 12. 2014, sp. zn. 10 T 163/2014, ECLI:CZ:OSCK:2014:10.T.163.2014.1

Číslo: 41/2015

Právní věta:

Je-li obviněný jako dlužník v úpadku a jestliže již nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, zásady a povinnosti stanovené zákonem č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, mu nedovolují, aby některým ze svých věřitelů, kteří mají postavení poškozeného v trestním řízení, sám o své vůli poskytoval plnění či s nimi uzavíral dohody o náhradě škody (viz zejména § 5 a § 111 insolvenčního zákona). Ani tato omezení však nepřekážejí závěru, že obviněný učinil potřebná opatření k náhradě škody, a nevylučují tak, byť spíše výjimečně s ohledem na další okolnosti případu a s přihlédnutím k zájmu poškozených, aby splnil předpoklad uvedený v § 307 odst. 1 písm. b) tr. ř. Bude tomu tak zejména tehdy, jestliže obviněný podal příslušný insolvenční návrh, řádně označil všechny své závazky a podle svých možností řádně plní i své ostatní povinnosti v insolvenčním řízení. Pokud soud v takovém případě podmíněně zastaví trestní stíhání podle § 307 odst. 1 tr. ř., zpravidla ve výroku usnesení podle § 307 odst. 6 tr. ř. obviněnému uloží, aby ve zkušební době řádně dodržoval všechny své povinnosti, které pro něj vyplývají z konkrétně vedeného insolvenčního řízení.

Soud: Okresní soud v Českém Krumlově

Datum rozhodnutí: 08.12.2014

Spisová značka: 10 T 163/2014

Číslo rozhodnutí: 41

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Podmíněné zastavení trestního stíhání

Předpisy: § 565 obč. zák.
§37 Zákona č. 120/2001 Sb.
§71b Zákona č. 359/1992 Sb.
§8 Zákona č. 177/1996 Sb.
§9 Zákona č. 177/1996 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresní soud v Českém Krumlově podle § 314c odst. 1 písm. a), § 188 odst. 1 písm. f), § 307 odst. 1

tr. ř. podmíněně zastavil trestní stíhání obviněných P. M. a A. M. pro skutky, v nichž byly spatřovány trestné činy úvěrového podvodu a podvodu podle § 250b odst. 1 trestního zákona účinného do 31. 12. 2009, § 211 odst. 1, 4, § 209 odst. 1 tr. zákoníku. Podle § 307 odst. 2 tr. ř. oběma obviněným stanovil zkušební dobu na dva roky a podle § 307 odst. 6 tr. ř. jim uložil, aby ve zkušební době řádně plnili své povinnosti, které pro ně vyplývají z insolvenčního řízení vedeného ve věci Krajského soudu v Českých Budějovicích sp. zn. KSCB 27 INS 26261/2012.

Z o d ů v o d n ě n í :

Dne 12. 9. 2014 podala státní zástupkyně u Okresního soudu v Českém Krumlově obžalobu na obviněné P. M. a A. M. pro skutky popsané ve výroku tohoto usnesení. Jednání bylo u obou obviněných kvalifikováno jako trestné činy podvodu a úvěrového podvodu podle § 209 a § 211 tr. zákoníku.

Podle § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř. samosoudce obžalobu předběžně neprojednává, přezkoumá ji však z hledisek uvedených v § 181 odst. 1 a § 186 tr. ř. Podle výsledků přezkoumání učiní některé z rozhodnutí uvedených v § 188 odst. 1 písm. a) až f) tr. ř.

Podle § 188 odst. 1 písm. f) tr. ř. soud po předběžném projednání obžaloby může trestní stíhání podmíněně zastavit podle § 307 tr. ř. nebo rozhodnout o schválení narovnání podle § 309 odst. 1 tr. ř.

Podle § 307 odst. 1 tr. ř. v řízení o přečinu může se souhlasem obviněného soud a v přípravném řízení státní zástupce podmíněně zastavit trestní stíhání, jestliže a) obviněný se k činu doznal, b) nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradě uzavřel dohodu, anebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě, c) vydal bezdůvodné obohacení činem získané nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřel dohodu, anebo učinil jiná vhodná opatření k jeho vydání a vzhledem k osobě obviněného, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu, lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

V daném případě považuje soud podmínky ustanovení § 307 odst. 1 tr. ř. u obou obviněných za splněné. Obvinění jsou stíháni pro přečiny, k jejichž spáchání se při výslechu u soudu dne 8. 12. 2014 plně doznali a s podmíněným zastavením trestního stíhání vyslovili souhlas. Za splněnou lze zcela jistě považovat i tzv. podmínku materiální, tedy to, že vyřízení věci podmíněným zastavením trestního stíhání lze považovat za dostačující. Oba obvinění jsou osobami dosud zcela bezúhonnými – v opisu rejstříku trestů nemají žádný záznam, stejně tak ani ve výpisu z centrální evidence stíhaných osob (kromě řešené věci) a v evidenci přestupků v místě bydliště. Lze tedy uzavřít, že nyní řešená trestná činnost je u obviněných pouze ojedinělým vybočením z jinak řádného způsobu života. Pro dosažení účelu trestního řízení by tak mělo postačovat i vyřízení věci podmíněným zastavením trestního stíhání. Tento postup přichází do úvahy zejména u dosud netrestaných pachatelů, u nichž je předpoklad, že jinak by jim byl při rozhodnutí o vině uložen podmíněný trest odnětí svobody a po uplynutí zkušební doby by se s největší pravděpodobností osvědčili. To je i případ obviněných P. a A. M.

Při současném rozhodování bylo nejsložitější posoudit splnění podmínky uvedené v § 307 odst. 1 písm. b) tr. ř. (otázka náhrady škody). Je zjevné, že do současné doby nebyla způsobená škoda všem poškozeným uhrazena a zároveň ani nebyly mezi obviněnými a poškozenými uzavřeny dohody o její náhradě. Přesto soud došel k závěru, že podmíněné zastavení trestního stíhání obviněných je možné. Podstatné je, že oba obvinění své dluhy vůči poškozeným sami nahlásili při podání návrhu na rozhodnutí o úpadku a jeho řešení formou oddlužení. Oba obvinění dlouhodobě splácejí všem poškozeným způsobenou škodu v rámci insolvenčního řízení, které se vede u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. KSCB 27 INS 26261/2012. Ve sdělení insolvenční správkyně Ing. V. Z. ze dne 19. 11. 2014 (č. l. 974) se uvádí, že oba dlužníci své povinnosti plní a závazky splácejí podle

schváleného způsobu oddlužení. Neukazuje se, že by podstatnou část splátkového kalendáře nebylo možné splnit. Za situace, kdy je proti obviněným vedeno insolvenční řízení, zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „insolvenční zákon“), přímo zakazuje, aby obvinění některým z věřitelů (poškozených) poskytovali zvláštní plnění, resp. uzavírali zvláštní dohody o náhradě škody. Tímto způsobem by totiž některým z více věřitelů poskytovali zvláštní výhody. Veškeré jejich závazky musejí být hrazeny výlučně v režimu insolvenčního řízení.

Je evidentní, že žádný z poškozených nemůže v tomto trestním řízení proti obviněným účinně uplatnit nárok na náhradu škody. V tomto směru lze odkázat na odůvodnění usnesení podepsaného soudu ze dne 6. 11. 2014 a 8. 12. 2014, kterými bylo podle § 206 odst. 4 tr. ř. rozhodnuto, že poškozené Č. s., a. s., a H. C., a. s., nemohou v tomto řízení uplatňovat nárok na náhradu škody proti obviněnému P. M.

Za výše naznačené situace by bylo jasně proti smyslu zákona, proti smyslu celého institutu podmíněného zastavení trestního stíhání, uzavřít, že souběžně vedené insolvenční řízení vždy vylučuje možnost odklonu od standardního trestního řízení (kvůli tomu, že obvinění nemohou škodu hradit ani uzavírat dohody o její náhradě mimo insolvenční řízení). Obvinění P. a A. M., dosud zcela bezúhonné osoby, na rozdíl od celé řady jiných pachatelů podobné trestné činnosti své dluhy sami nahlásili, uznali je, podali příslušný insolvenční návrh a v rámci insolvenčního řízení své závazky dlouhodobě podle svých možností hradí. Pokud obvinění i do budoucna splní všechny své povinnosti uložené jim insolvenčním zákonem, resp. insolvenčním rozhodnutím soudu, budou následně rozhodnutím soudu osvobozeni od placení zbytku pohledávek zahrnutých do oddlužení v rozsahu, v němž do té doby nebudou uspokojeny; zcela zaniknou také jejich dluhy vůči věřitelům, k jejichž pohledávkám se v insolvenčním řízení nepřihlíželo, a věřitelům, kteří své pohledávky do insolvenčního řízení nepřihlásili, ač tak měli učinit (§ 414 odst. 1, 2 insolvenčního zákona). Obvinění M. se při výslechu dne 8. 12. 2014 zavázali i nadále plnit všechny své povinnosti vyplývající pro ně z příslušného insolvenčního řízení a toto jim bylo zároveň uloženo i jako přiměřená povinnost na dobu zkušební doby ve smyslu ustanovení § 307 odst. 6 tr. ř. Za této situace lze uzavřít, že obvinění učinili potřebná opatření k náhradě škody ve smyslu ustanovení § 307 odst. 1 písm. b) tr. ř. Pokud obvinění dál povedou řádný život, budou řádně splácet náhradu škody v souladu s insolvenčním rozhodnutím soudu (stejně jako dosud), pak nebude po uplynutí zkušební doby žádný důvod nerozhodnout o jejich osvědčení, kterým by jejich trestní stíhání definitivně skončilo. Naopak pokud by své povinnosti ve zkušební době porušili, soud by rozhodl, že se v jejich trestním stíhání pokračuje.

Soud považuje za potřebné ještě zdůraznit, že na nároky poškozených vůči obviněným je třeba nazírat jinak v rovině trestní (v tomto trestním řízení) a jinak v rovině občanskoprávní. Je zjevné, že pohledávky poškozených vůči obviněným existují a tyto také jsou v souladu s právním řádem vymáhány a plněny. Pro účely trestního řízení je však třeba odlišovat škodu, o níž lze v daném řízení rozsudkem rozhodnout a obviněnému uložit povinnost k její náhradě, od škody, která v trestním řízení uplatněna a poškozenému přiznána být nemůže. Jak už bylo řečeno, žádný z poškozených nemůže v tomto trestním řízení proti obviněným nárok na náhradu škody účinně uplatnit. Soud nemůže žádnému z poškozených v rámci adhezního řízení proti obviněným přiznat nárok na náhradu škody podle § 228 odst. 1 tr. ř. Insolvenční zákon obviněným přímo zakazuje uzavřít s kterýmkoli z poškozených dohodu o náhradě škody, resp. škodu hradit mimo insolvenční řízení. Za této situace nemůže absence plné náhrady škody či uzavření dohody o náhradě škody bránit využití institutu podmíněného zastavení trestního stíhání podle § 307 až § 308 tr. ř. Jestliže soud v takovém případě podmíněně zastaví trestní stíhání podle § 307 odst. 1 tr. ř., zpravidla ve výroku usnesení podle § 307 odst. 6 tr. ř. obviněnému uloží, aby ve zkušební době řádně dodržoval všechny své povinnosti, které pro něj vyplývají z konkrétně vedeného insolvenčního řízení.

Podle § 307 odst. 3 tr. ř. soud při podmíněném zastavení trestního stíhání stanovuje zkušební dobu

od šesti měsíců do dvou let. Při zohlednění závažnosti činu obviněných, výše způsobené škody a především skutečnosti, že předmětné insolvenční řízení, v jehož rámci je náhrada škody splácena, bude probíhat ještě dlouhou dobu, stanovil soud oběma obviněným zkušební dobu na samé horní hranici zákonného rozpětí, tedy v trvání dvou let, a současně jim uložil, aby ve zkušební době řádně plnili své povinnosti, které pro ně vyplývají z insolvenčního řízení vedeného ve věci Krajského soudu v Českých Budějovicích sp. zn. KSCB 27 INS 26261/2012.